«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΖ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1937 Ἀριθ. 1315

Ο ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΘΑ ΠΡΟΟΔΕΥΣΗ

Μάθε τὸν υἱόν σου νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ μὴ εἶνε τεμπέλης. Νὰ ἐργάζεται μὲ ὑπομονήν. Νὰ ἐργάζεται ἀκούραστα. Νὰ ἐργάζεται μὲ εἰλικρίνειαν καὶ εὐθύτητα. Τὰ κυριώτερα ἐφόδια τῆς εὐδοκιμήσεώς του εἶνε αὐτά. Ὄχι τὸ εἶδος τοῦ ἐπαγγέλματος, μολονότι καὶ διὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ δὲν πρέπει νὰ παραβλέπεται ἡ φυσική του κλίσις. Πολλάκις ὅμως αἱ περιστάσεις καὶ τὰ πράγματα μᾶς καλοῦν εἰς κατεύθυνσιν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς δὲν κλίνομεν φυσικῶς. Μᾶς ὑποχρεώνουν νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς ἔργον, τὸ ὁποῖον κατ' οὐδένα λόγον θὰ ἐξελέγομεν μόνοι μας. Ἐννοεῖται, ὅτι αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει τοὺς ἐργατικοὺς καὶ φιλοπόνους ἀνθρώπους νὰ εὐδοκιμήσουν καὶ ἐντὸς ὀλίγου νὰ προσαρμόσουν τὴν φυσικήν των κλίσιν εἰς τὸ ἐπάγγελμά των, τὸ ὁποῖον καὶ ἀγαποῦν, ὡσὰν νὰ εἶχον ἑλκυσθῆ εἰς αὐτὸ ὑπὸ τῆς φυσικῆς των κλίσεως.

Τὸ πᾶν λοιπὸν εἶνε ἡ ἐργατικότης, ἡ φιλοπονία, ἡ ἀκούραστος προσπάθεια. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς σοῦ λέγει καὶ ὁ σοφὸς Σολομῶν, ὅταν σοῦ ὑπενθυμίζῃ, ὅτι «ὅς φυτεύει συκῆν φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς».

Δηλαδὴ σοῦ λέγει, μὴ εἶσαι φίλος τοῦ εὐκόλου καὶ ἀκόπου πλουτισμοῦ. Καὶ μὴ ζητῇς μὲ τὰ πρῶτα κτυπήματα τῆς ἀξίνης, ἀμέσως νὰ ἀνασύρῃς θησαυρούς. Τοῦ τύπου αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι ἐξελίσσονται εἰς τυχοδιώκτας. Καὶ ἠμπορεῖ μὲν τώρα μία τυφλὴ εὐκαιρία νὰ τοὺς ἀναβιβάσῃ ἐπάνω, ἀλλ' αὔριον θὰ εὑρεθοῦν ὡρισμένως πολὺ χαμηλότερα. Διότι ἀπὸ τὰς τυφλὰς περιστάσεις, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ὁ τυχοδιώκτης, περισσότεραι ἀσυγκρίτως εἶνε αἱ δυσμενεῖς.

Θὰ φυτεύσῃς σήμερον τὸ δένδρον. Καὶ θὰ περιμένῃς μὲ κάποιαν ὑπομονὴν τὴν ἀπόδοσιν τοῦ καρποῦ του. Θὰ καλλιεργήσῃς τὸ ἔδαφός του. Θὰ τὸ σκάψῃς. Θὰ τὸ ποτίσῃς. Θὰ τὸ κλαδεύσῃς. Θὰ ἔχῃς λοιπὸν ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπομονὴν ἐπὶ ἔτη ἀρκετά. Θὰ ἔλθῃ ὅμως ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὸ θὰ σὲ ἀποζημιώσῃ, θὰ πληρώσῃ τοὺς κόπους σου μὲ τὸ παραπάνω. Αὐτὸ θὰ εἴπῃ ὑπομονητική, καρτερική, ἐπίμονος ἐργασία. Ἐργασία ποὺ δὲν κουράζεται εἰς τὸ πρῶτον ἐμπόδιον, ἀλλὰ εἰξεύρει νὰ εἶνε ἀκατάβλητος καὶ νὰ περιμένῃ. Καὶ ἡ ἐργασία αὐτὴ ἀνέδειξεν ἐκ τοῦ μηδενὸς τοὺς μεγάλους καλλιεργητὰς καὶ παραγωγούς, τοὺς μεγάλους ἐπαγγελματίας, τοὺς ἐντίμους καὶ δοκίμους ἐπιχειρηματίας, τοὺς δραστηρίους ἐμπόρους, τοὺς διακριθέντας βιομηχάνους, οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ πάρουν εἰς τὰς χεῖράς των τὰ ἡνία τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου των, ἐνῷ εἰς τὰς ἀρχὰς ἦσαν ταπεινοὶ ἐργάται. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἔχει ὑπ' ὄψει του καὶ ὁ σοφὸς Σολομῶν, ὅταν προσθέτῃ: «ὅς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται» (Παροιμ. κζ' 18).

Ἦτο ἴσως μικρὸς ὑπηρετάκος. Ὅταν ἦλθεν ἀπὸ τὸ χωριό του, ἦτο πιθανῶς ἀνυπόδητος. Καὶ εἰργάσθη. Ἐσεβάσθη πρωτίστως τὸν ἀφεντικόν του. Τὸν ὑπηρέτησε πιστῶς. Ὄχι μόνον μὲ χέρια τίμια, ἀλλὰ καὶ μὲ προθυμίαν ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐννοεῖ νὰ μὴ τρώγῃ τὸν ἄρτον του, ἐὰν δὲν εἶνε βουτηγμένος καλὰ μέσα εἰς τὸν ἱδρῶτά του. Καὶ σιγὰ σιγὰ ἀνεδείχθη. Ἀνεγνωρίσθη ἡ τιμιότης του, ἡ εἰλικρίνειά του, ἡ ἐργατικότης του. Καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐντίμου, τῆς φιλοπόνου, τῆς ἀκουράστου ὑπηρεσίας του, παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν ἡ εὐνοϊκὴ περίστασις. Καὶ ἔγινεν ἀνώτερος καὶ ὑψηλότερος ἀπὸ τὸν χθεσινὸν ἀφεντικόν του. Πόσοι τοιοῦτοι μικροὶ ὑπηρέται ἀνῆλθον πολὺ ὑψηλότερον παρ' ὅσον ἦσαν ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐδούλευον! Καὶ πόσοι ἀπὸ αὐτοὺς ἀνεδείχθησαν μεγάλοι καὶ τρανοί, ὥστε νὰ γίνουν κυρίαρχοι τῆς ἐμπορικῆς καὶ κοινωνικῆς κινήσεως τοῦ τόπου των! Ἔτσι εἶνε. Τὸ εἶπεν ὁ Σολομῶν. Δηλαδὴ τὸ εἶπεν ὁ Θεός. «Ὅς φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται».

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

3. Χρονολογίαι τῶν Ἰνδιῶν. Καὶ αἱ Ἰνδικαὶ χρονολογίαι δὲν ἀναβιβάζουσιν ἡμᾶς εἰς χρόνους παλαιοτέρους, ἀλλὰ μᾶλλον διαγράφουσι χρονολογικὰ ὅρια νεώτερα ἐκείνων, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνάγονται αἱ χρονολογίαι τῆς Κίνας. Κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Duncker[1]

(1) Παρὰ Devivier ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 128.

δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν γνῶσίν τινα βεβαίαν περὶ τῶν ἐν Ἰνδίαις γεγονότων τῶν προγενεστέρων τοῦ 800 π.Χ. Ὁ δὲ Xavier Raymond σημειοῖ ἐν τῇ περὶ τῶν Ἰνδιῶν ἱστορίᾳ του, ὅτι «τὰ ἀποσπάσματα τὰ ἀπομένοντα ἐκ τῶν χρονικῶν τοῦ λαοῦ τῶν Ἰνδιῶν εἶνε τοσοῦτον ἀναμεμιγμένα μετὰ μύθων καὶ τοσοῦτον παραπεποιημένα ὑπὸ τῶν παραλογωτέρων χρονολογιῶν, ὥστε εἶνε ἀδύνατον διὰ τὸν ὑπομονητικώτερον ἐρευνητὴν νὰ εὕρῃ μῖτόν τινα, ὅπως καθοδηγηθῇ ἐν τῷ λαβυρίνθῳ τούτῳ. Δὲν εὑρίσκομεν βεβαίαν τινὰ χρονολογίαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς χώρας πρὸ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου»(2). Αἱ Βέδαι, περίφημον φιλολογικὸν ἔργον τῶν ἀρχαίων Ἰνδῶν, συνεγράφη μὲν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἀλλὰ κατὰ τὸν Max Müller οἱ ἀρχαιότεροι ὕμνοι αὐτῶν δὲν φθάνουσι πέραν τοῦ 1200 πρὸ Χριστοῦ(3) ἢ κατ' ἄλλους οὐχὶ πέραν τοῦ ΙΔου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ(4) καὶ δὲν μᾶς πληροφοροῦσι περὶ οὐδενὸς ἱστορικοῦ γεγονότος. Τὸ δὲ ἀρχαῖον ἔπος Μαχαβαράτα καὶ τὸ δρᾶμα Σακούνταλα εἶνε μεταγενέστερα τῶν Βεδῶν. Κατὰ τὸν Ἰνδολόγον Lassen ἡ νίκη, ἡ ὁποία θέτει πέρας εἰς τὸν πόλεμον, τὸν μνημονευόμενον ἐν τοῖς ποιήμασι τούτοις, θὰ ἔπρεπε νὰ χρονολογηθῇ μεταξὺ τοῦ Ι' καὶ ΙΒ' αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ(5).

4. Χρονολογίαι τῆς Χαλδαίας. Μέχρι πρό τινος τὴν ἱστορίαν τῆς Χαλδαίας ἐγνωρίζομεν ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ Βερώζου, ἱερέως τοῦ Βὴλ ἐν Βαβυλῶνι περὶ τὸν τρίτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Οὗτος ἀπέδιδεν εἰς τὴν πατρίδα ἀρχαιότητα 466.000 ἐτῶν! Οἱ ἀριθμοὶ ὅμως οὗτοι ἐθεωρήθησαν ἤδη καὶ ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων ὡς ὑπερβολικοὶ καὶ φαντασιώδεις. Οὕτως ὁ Κικέρων παρατηρεῖ, ὅτι «ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν τοὺς Χαλδαίους ὡς ἄφρονας καὶ ὡς ἀλαζόνας καὶ ὡς ἀναιδεῖς, ὅταν θέλουν νὰ μᾶς πείσουν, ὅτι τὰ μνημεῖά των φέρουσι χρονολογίαν τετρακοσίων ἑβδομήκοντα χιλιάδων ἐτῶν»(6).

Κατὰ τοὺς τελευταίους ὅμως χρόνους κατωρθώθη ν' ἀναγνωσθῶσιν αἱ σφηνοειδεῖς ἐπιγραφαί, αἱ ὁποῖαι ἐπέχυσαν ἱκανὸν φῶς ἐπὶ τῆς χαλδαϊκῆς ἱστορίας. Ἐκ τούτων καθίστανται εἰς ἡμᾶς γνωστοὶ ὁ Sargon βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας καὶ ὁ Naram—Sin υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευσεν εἰς τὴν βόρειον Χαλδαίαν περὶ τὰ 3739 π. Χ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐν τῇ Χαλδαίᾳ ἀκμάζει ἀξιολογώτατος πολιτισμός, ἐκδηλούμενος καὶ ἐν τῇ ὀργανώσει τῆς διοικήσεως καὶ ἐν τῇ ἐκλεκτῇ τέχνῃ, ὡς ἐμφαίνεται ἐξ εἰκόνων τῶν βασιλέων, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἀστρονομικαῖς παρατηρήσεσιν, ἐκ τῶν ὁποίων συνάγεται ἐπιστημονικὴ πρόοδος ἀξιοσημείωτος. Ἐν συνδυασμῷ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῶν Σούσων ἐλθόντα εἰς φῶς εὑρήματα συνάγομεν, ὅτι ὁ Naram—Sin ἦτο σύγχρονος μὲν τῆς ἐποχῆς τοῦ ὀρειχάλκου, μεταγενέστερος δὲ τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς. Δεδομένου δέ, ὅτι ὀρειχάλκινα ἀντικείμενα ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῶν Σούσων ἀνεκαλύφθησαν μέχρι μόνον τοῦ 25 μέτρου τοῦ ἀνασκαφέντος στρώματος, βαθύτερον ὅμως ἀνευρέθησαν καὶ πήλινα ἀγγεῖα, εἴμεθα ἠναγκασμένοι τούτων τὴν ἡλικίαν νὰ ἀναγάγωμεν εἰς τὰ 5000 π.Χ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριθμὸς οὗτος δέον νὰ συσταλῇ κατὰ 1000 ἔτη κατὰ τὴν γνώμην Ἀσσυριολόγων τινῶν, οἵτινες εὑρίσκουσιν ὅτι ἡ χρονολογία, ἥτις ἐτέθη ὡς βάσις, ἵνα ὑπολογισθῶσιν οἱ χρόνοι τῆς βασιλείας τοῦ Naram—Sin εἶνε λελανθασμένη κατὰ μίαν χιλιετηρίδα(7). Οὕτω κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους ὑπολογισμοὺς διὰ τὴν Χαλδαίαν 4.000 ἢ τὸ πολὺ 5.000 ἔτη θὰ ἐθεωροῦντο ἀρκετά, ἵνα περιλάβωσι τὴν ὅλην ἱστορίαν αὐτῆς μέχρι τοῦ τέλους τῆς Νεολιθικῆς περιόδου. Συναφῆ συμπεράσματα συνήχθησαν καὶ ἐκ τῆς ἐρεύνης ὀρθογωνικοῦ τινος πρίσματος προερχομένου ἐκ τῆς Larsa καὶ ἀποκειμένου ἐν τῷ Μουσείῳ Asmeleau τοῦ Λονδίνου ὑπὸ τὸν τίτλον W. B. 444. Ὁ Langdon(8) πιστεύει, ὅτι ἠδυνήθη νὰ ἀποκαταστήσῃ χρονολογικὴν σειρὰν ἐκτεινομένην μεταξὺ τοῦ 5500 καὶ 2367 π. Χ.

Δεδομένου δέ, ὅτι ἡ Μεσοποταμία, ὅπου καὶ ἡ χώρα τῆς Χαλδαίας, ἐὰν δὲν ὑπῆρξεν ἡ κοιτὶς τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, πάντως λόγῳ τῆς εὐφορίας αὐτῆς ἐνωρίτατα προσείλκυσεν ὁμάδας ἀνθρώπων, ὅταν οὗτοι ἤρχισαν νὰ ἀσχολῶνται περὶ τὴν γεωργίαν, ὁ ἀνωτέρω καθορισθεὶς ἀριθμὸς ἐτῶν σημειοῖ περίοδον μὴ ἀφισταμένην πολὺ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐσημειώθησαν τὰ πρῶτα βήματα τῆς προόδου τοῦ ἐκ τῆς βαρβαρότητος ἀφυπνιζομένου καὶ ἀνακύπτοντος ἀνθρώπου.

(2) Αὐτόθι.
(3) Αὐτόθι.
(4) Guibert et Chinchole ἔνθ' ἀνωτ. Hettinger, Apologie du Christianisme III, 307.
(5) Guibert et Chinchole ἔνθ' ἀνωτ.
(6) De divin I, 19.

(7) Babylone et la Bible, ἐν A. D' Alés Dictionnaire Apologétique, τόμ. Α' στήλη 349.
(8) Historical inscriptions, containing principally the chronological prism W.-B. 444 Oxford 1923. Παρὰ Guibert et Chinchole ἔνθ' ἀνωτ.

ΑΛΙΓΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΑΠΕΙΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Β'.

Ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ὅτι δὲν φοβερίζει πῶς θὰ ἐξαπολύσῃ ὅλαις ταῖς τιμωρίαις Του ἀμέσως καὶ διὰ μιᾶς. Εἶνε ἀλήθεια πῶς αἱ τιμωρίαις αὐταῖς, ποὺ θὰ σοῦ ἀπαριθμήσωμεν μετ' ὀλίγον, εἶνε πολλαῖς καὶ ἀποτελοῦν σωστὴν ἁλυσίδα. Ἀλλ' ὁ Θεὸς τὰς μεταχειρίζεται ὄχι μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ξεπαστρέψῃ ἐκείνους, ὁποῦ τιμωρεῖ, ἀλλὰ μὲ τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ τοὺς διορθώσῃ. Καὶ δι' αὐτὸ στέλλει πρῶτα μίαν τιμωρίαν κάπως ἐλαφροτέραν ἀπὸ τὰς ἄλλας. Καὶ περιμένει μὲ ἀγαθότητα καὶ μὲ μακροθυμίαν. Τότε δὲ στέλλει καὶ δευτέραν κάπως βαρυτέραν αὐτήν, ὅταν ἴδῃ, ὅτι ἐκεῖνοι, ποὺ παιδαγωγεῖ μὲ τὰς τιμωρίας αὐτάς, μένουν ἀδιόρθωτοι. Διὰ νὰ καταλάβῃς δέ, ἀδελφέ μου, πόσον μακρόθυμος καὶ ἀγαθὸς εἶνε ὁ Θεὸς καὶ ὅταν ἀκόμη στέλνῃ τὰς τιμωρίας Του, ἀρκεῖ νὰ σοῦ σημειώσωμεν πρῶτον, ὅτι τέσσαρες φοραῖς ἐπαναλαμβάνει τὸ «ἐὰν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσητέ μου καὶ πο-

ρεύησθε πρός με πλάγιοι, καὶ αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ καὶ παιδεύσω ὑμᾶς ἐγὼ ἑπτάκις κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν» (Λευῖτ. κς' 18, 21, 24, 28). Δηλαδὴ τῆς διάφορας τιμωρίας, ποὺ ἀναφέρει, καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ ὕστεραις εἶνε βαρύτεραις ἀπὸ τῆς πρώταις, τῆς διανέμει εἰς τὰ τέσσαρα. Καὶ κάθε ἕνα τέταρτον ἀπὸ αὐταῖς τοὺς προαναγγέλλει, ὅτι τότε θὰ τοὺς τὸ ἐξαπολύσῃ, ἐὰν μὲ τῆς ἐλαφρότεραις τιμωρίαις, ποὺ προηγήθησαν, δὲν διορθωθοῦν, ἀλλ' ἐξακολουθοῦν νὰ μὴ ὑπακούουν καὶ νὰ μὴ πηγαίνουν τὸν ἴσιο δρόμον ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Καὶ θὰ σᾶς παιδεύσω, λέγει, ἑπτὰ φοραῖς, δηλαδὴ πολύ, πάρα πολύ, σύμφωνα μὲ τὰς ἁμαρτίας σας. Δὲν λέγει ὅμως καὶ ὅτι θὰ σᾶς ἐξολοθρεύσω. Μόνον θὰ σᾶς παιδεύσω. Δηλαδὴ θὰ σᾶς τιμωρήσω σὰν πατέρας, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ σᾶς διορθώσω. Καὶ ἡ ράβδος μου δὲν θὰ πέσῃ κατεπάνω σας γιὰ νὰ σᾶς ξεπαστρέψῃ, ἀλλὰ γιὰ νὰ σᾶς δώσῃ μαθήματα σωτήρια.

Ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν φαίνεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ κάτι ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἐρχόμεθα νὰ σοῦ σημειώσωμεν ὡς δεύτερον. Εἰς τὸ τέλος ὅλων αὐτῶν τῶν τιμωριῶν ὁμιλεῖ ὁ Κύριος περὶ μετανοίας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ περὶ ἐπανορθώσεων ποὺ θὰ ἐπηκολούθουν εἰς τὴν μετάνοιαν αὐτήν. Μὲ ἄλλα λόγια, ξάστερα καὶ καθαρὰ ἐξηγεῖ ὁ Κύριος, ὅτι μὲ ὅλας τὰς τιμωρίας, τὰς ὁποίας θὰ ἐστέλλεν εἰς τὸν Ἰσραήλ, δὲν θ' ἀπέβλεπεν εἰς τίποτε ἄλλο παρὰ εἰς τὸ νὰ τὸν διορθώσῃ καὶ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν ἴσιο δρόμον, ὥστε νὰ ξαναγίνῃ ἀγαπητός Του καὶ ἐκλεκτός Του λαός.

Ἔτσι καὶ σὲ μᾶς, ἀγαπητέ μου ἀδελφέ, ἐφ' ὅσον εἰμεθα εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν δείχνει ὁ Θεὸς τὴν ἀγαθότητά Του. Ἁμαρτάνομεν καὶ μᾶς τιμωρεῖ. Μᾶς τιμωρεῖ ὅμως διὰ νὰ μᾶς παιδεύσῃ καὶ μᾶς διορθώσῃ. Καὶ μᾶς στέλνει τὴν μίαν τιμωρίαν κοντὰ εἰς τὴν ἄλλην, ἐνῷ θὰ ἠμποροῦσε μὲ τὴν πρώτην νὰ μᾶς ἐξολοθρεύσῃ. Δὲν τὸ κάνει ὅμως, διότι εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν περιμένει τὴν μετάνοιάν μας. Τὴν περιμένει μὲ μακροθυμίαν ἐπὶ πολὺν καιρόν. Ἡ μακροθυμία Του ὅμως ἔχει ὅρια καὶ δὲν εἶνε ἀνεξάντλητος. Τοῦτο δὲ διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶνε μόνον ἀγαθός, ἀλλ' εἶνε καὶ δίκαιος. Καὶ ἡ ἀγαθότης Του λοιπὸν περιορίζεται ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην Του.

Ἔχε το ὑπ' ὄψει σου αὐτό, ἀδελφέ μου. Ἔχε τὸ ὑπ' ὄψει σου γιὰ νὰ μὴν πλανᾶσαι θαρρεύοντας μόνον εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ φοβῆσαι τὴν δικαιοσύνην Του. Ἔχε το ὑπ' ὄψει σου, γιατί καὶ ἐδῶ εἰς τὴν ζωὴν αὐτήν, ποὺ ἐπικρατεῖ περισσότερον ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ, δὲν λείπουν αἱ περιπτώσεις ποὺ ἄστραψε καὶ ἔπεσε σὰν κεραυνὸς ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐναντίον τῶν ἀδιορθώτων καὶ ἀμετανοήτων. Ὡρισμένως ὅμως, ὅταν ἡ παροῦσα ζωὴ παρέλθῃ καὶ ἀρχίσῃ ἡ μέλλουσα ζωή, τότε θὰ ἀρχίσῃ συγχρόνως καὶ ἡ βασιλεία τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Δηλαδὴ μακροθυμία ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ θὰ ἀναλάβῃ τὸ αὐστηρὸν καὶ ἀδυσώπητον ἔργον της. Καὶ ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους, ποὺ θὰ εὑρεθοῦν τότε, ὅτι ἀπέθαναν ἀδιόρθωτοι καὶ ἀμετανόητοι. Ἀδελφέ μου, μὴ λησμονῇς τὴν ἀλήθειαν αὐτήν. Καὶ λάβε ἐγκαίρως τὰ μέτρα σου, ὥστε νὰ μὴν εὑρεθῇς τότε γυμνὸς καὶ ἀναπολόγητος εἰς τὴν ἀδέκαστον καὶ ἀδυσώπητον αὐτὴν δικαιοσύνην.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

28. Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις.

Ἀφῆκε λοιπὸν τὴν στάμναν της ἡ γυναῖκα καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους πρώτους συνήντησε.

οὖν. Μετὰ τὴν γενομένην εἰς αὐτὴν ἀποκάλυψιν. Βαθέως συγκεκινημένη δὲν ὁμιλεῖ, ἀλλ' ἐνεργεῖ, ὅπως οἱ ὑπὸ ἰσχυρόν τινα ἐντύπωσιν διατελοῦντες.

Ἀφῆκε τὴν ὑδρίαν. «Εἴτε ἵνα πληρώσῃ ταύτην μετὰ ταῦτα ἐπανερχομένη, εἴτε λησμονήσασα τὰ εὐτελέστερα πράγματα, πλήρης χαρᾶς· δυναμένη ὡσαύτως ἤδη νὰ τρέχῃ μὴ παρεμποδιζομένη ὑπὸ φορτίου τινός. Διατίθεται ἡ γυνὴ πρὸς τὸ ὕδωρ, ὡς ὁ Ἰησοῦς μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ἄρτον ὡς δευτερεύουσης σημασίας πρᾶγμα» (Bengel). «Οὕτως ὑπὸ τῶν εἰρημένων ἀνήφθη, ὡς καὶ τὴν ὑδρίαν ἀφεῖναι, καὶ τὴν χρείαν δι' ἣν παρεγένετο» (Χρυσόστ.). «Οὕτως ἄρα ταχέως προσετίμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Χριστοῦ τῆς τοῦ Ἰακὼβ πηγῆς» (Θεοφύλ.).

τοῖς ἀνθρώποις. Διὰ τούτου σημαίνονται οἱ πρῶτοι τυχόντες, τοὺς ὁποίους ἡ γυνὴ συνήντησεν εἰσερχομένη εἰς τὴν πόλιν.

29. Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μή τι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;

Ἐλᾶτε καὶ ἴδετε ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπεν ὅλας τὰς ἁμαρτίας ποὺ ἔκαμα· μήπως εἶνε αὐτὸς ὁ Χριστός;

Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον. «Σκόπει πῶς συνετῶς λέγει· Οὐ γὰρ εἶπε· Δεῦτε ἴδετε τὸν Χριστόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ μετὰ συγκαταβίσεως, μεθ' ἧς καὶ ὁ Χριστὸς αὐτὴν ἐσαγήνευσεν, ἐπισπᾶται τοὺς ἄνδρας» (Χρυσόστ.). «Δεῦτε καὶ ἴδετε, φησὶ συνετῶς, μονονουχὶ θερμοτέραις βοῶσα φωναῖς. Ἀρκέσει καὶ μόνη πρὸς πίστιν ἡ θέα» (Κύριλλ.).

εἶπέ μοι πάντα. «Οὐκ ἠσχύνθη εἰπεῖν ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα, καίτοι γε ἐνῆν εἰπεῖν ἑτέρως· Δεῦτε ἴδετε προφητεύοντα» (Χρυσόστ). «Ἀλλ' οὐχ οὕτως, ἀλλὰ καταφρονεῖ τῆς οἰκείας δόξης καὶ πρὸς τὸ κηρύξαι τὴν ἀλήθειαν ἀποβλέπει μόνον» (Θεοφύλ.). **Πάντα.** Μεθ' ὑπερβολῆς λέγει τοῦτο, κατ' οὐσίαν ὅμως εἶνε ἀληθές. Ἐκ τῶν ὡρισμένων περιστατικῶν τῆς ζωῆς της, ἅτινα ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτὴν ἀπεκάλυψεν, ἐσχημάτισεν αὕτη ἰὴν ἑδραίαν πεποίθησιν, ὅτι καὶ πάντα τὰ ἀπόκρυφα αὐτῆς ἦσαν γνωστὰ εἰς αὐτὸν καὶ ἠδύνατο περιστάσεως τυχούσης νὰ φανερώσῃ εἰς αὐτὴν ταῦτα. «Καίτοι οὐ πάντα αὐτῆς τὸν βίον ἐξήγγειλεν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν εἰρημένων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐπέπεισε» (Χρυσόστ.).

μή τι. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐρωτήσεως ἐκδηλοῖ δισταγμόν, ἐνυπάρχει ὅμως καὶ ἐλπίς τις, ὅτι ἡ ἀπάντησις ἐνδέχεται νὰ εἶνε καταφατική. Ἡ πεποίθησις ἐν τούτοις τῆς Σαμαρείτιδος ἦτο, ὅτι ὁ μετ' αὐτῆς συλλαλήσας ἦτο ὁ Χριστός. Διατί λοιπὸν ἐκφράζεται οὕτω; «Ἵνα μὴ δόξῃ κρίνειν ἀφ' ἑαυτῆς περὶ τηλικούτου πράγματος· μέγιστον γὰρ ἐδόκει τὸ ἐπιγνῶναι τὸν προσδοκώμενον..... Ὑποκρίνεται δὲ οἷον ἐπιδιστάζειν, ὥστε παρ' αὐτῶν γενέσθαι τὴν κρίσιν» (Ζιγαβ.), «καὶ εὐπαραδεκτότερον ποιοῦσα τὸν λόγον»

Ἀπὸ τοὺς συγχρόνους διωγμούς.

"ΜΕΓΑ ΚΥΜΑ ΑΘΕΪΑΣ,,

Εἰς τὴν προτελευταίαν σελίδα τῆς «Ζωῆς», ὑπάρχει τακτικὴ στήλη μὲ ἐπίτιτλον «ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν». Καὶ γνωρίζουν οἱ ἀναγνῶσται, ὅτι ἐκεῖ περιγράφονται διωγμοὶ τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατὰ τοὺς ὁποίους μυριάδες Χριστιανῶν ἐπεκύρωσαν μὲ ἡρωϊκὴν αὐταπάρνησιν τὴν διακήρυξιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατό ποτε νὰ τοὺς «χωρίσῃ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα». Μυριάδες Χριστιανῶν ἔλαβον τὸν φωτοστέφανον τοῦ μαρτυρίου καὶ κατέπληξαν τὸν κόσμον μὲ τὴν θαυμαστὴν των ἐγκαρτέρησιν καὶ τὴν ὑπερφυσικὴν πειφρόνησίν των πρὸς τὰ μαρτύρια.

Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ὁ αἰών μας ἀνενέωσε τοὺς παλαιοὺς χρόνους τῶν κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ διωγμῶν. Ἐπ μίαν εἰκοσαετίαν τώρα συνεχίζονται εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην χώραν τοῦ Βορρᾶ, τὴν Ρωσίαν, καὶ ἐπεκτείνονται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ εἰς ἄλλας χώρας. Καὶ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν οἱ μεγαλύτεροι τῶν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ γενομένων, διότι δύο περίπου ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων Χριστιανῶν εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ διωγμοῦ, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι θέλουν νὰ εἶναι Χριστιανοί. Εἶναι, λοιπόν, ἐξόχως ἐνδιαφέρον ζήτημα νὰ μεταδίδωμεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πληροφορίας περὶ τοῦ διεξαγομένου μεγάλου ἀγῶνος τῆς ἀπιστίας καὶ ἀθεΐας κατὰ τῆς πίστεως, τοῦ ἀντιχρίστου κατὰ τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸ παρὸν σημειοῦμεν πληροφορίας περὶ τοῦ ἐνταθέντος ἐσχάτως διωγμοῦ ἐν τῇ ὁμοδόξῳ Ρωσίᾳ.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἀπὸ ἔτους ὁ κόκκινος κομμουνισμὸς βάφεται ἀκόμη περισσότερον κόκκινος μὲ τὸ αἷμα τῶν «συντρόφων». Καὶ ὅτι ἑκατοντάδες ἐπιφανῶν τοιούτων πολιτικῶν, στρατιωτικῶν, ἀνωτάτων ὑπαλλήλων, ἐφονεύθησαν ἀπὸ τοὺς συντρόφους των, ὡς «προδόται» καὶ «ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ». Ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λησμονηθοῦν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς ἀλληλοσφαγῆς καὶ οἱ Χριστιανοί. Οὕτως ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου μέχρι τοῦ Αὐγούστου τοῦ τρέχοντος ἔτους 88 ἱερεῖς ἐξωρίσθησαν ἐκ Μόσχας εἰς διάφορα μέρη, τὸ πρῶτον δὲ δεκαήμερον τοῦ Αὐγούστου συνελήφθησαν ἄλλοι 48 κληρικοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἕνας ἀρχιεπίσκοπος καὶ δύο ἐπίσκοποι, ἀπηγορεύθη δὲ ἐφεξῆς ἡ ἐν Μόσχᾳ διαμονὴ εἰς πάντα ἱερέα. Μετ' ὀλίγον πολυάριθμοι ἄλλοι κληρικοὶ συνελήφθησαν, ἐφυλακίσθησαν ἢ ἐξωρίσθησαν εἰς Σιβηρίαν. Ἡ ἐφημερὶς «Τιχοοκεάνσκαγια Σβεζντὰ» ἔγραφεν ὅτι εἰς τρεῖς μόνον πόλεις συνελήφθησαν 200 ἱερεῖς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Μητροπολίτης Καζὰν Κύριλλος, ὅστις καὶ κατεδικάσθη εἰς εἰρκτὴν καὶ ὅτι διετάχθησαν τὰ ἀνὰ τὴν χώραν διεσπαρμένα σοβιετικὰ συνδικάτα νὰ μετάσχουν τοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ διωγμοῦ. Βραδύτερον συνελήφθη ἐν Τόρζκ ὁ ἐπίσκοπος Σίλβεστρος καὶ τινες ἱερεῖς, καθὼς καὶ δύο γραῖαι, μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι κηρύττουν τὸ.... Εὐαγγέλιον.

Κατὰ τὸ τελευταῖον δὲ δεκαήμερον τοῦ Νοεμβρίου, ὅπως βεβαιοῖ καὶ αὐτὴ ἡ σοβιετικὴ ἐφημερὶς τῆς Μόσχας «Ἰζβέστια», συνελήφθησαν δώδεκα ἐπίσκοποι καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὀρθόδοξοι κληρικοί, καθὼς ἐπίσης ἕνας ἐπίσκοπος καὶ ἄλλοι κληρικοὶ καθολικοί. Εἰς δὲ τὴν περιοχὴν τοῦ Βόλγα ἔγιναν ἀθρόαι συλλήψεις προτεσταντῶν. Ἡ ἀγγλικὴ ἐφημερὶς «Νταίηλυ Μίρρορ» ἀνέγραψεν ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα εἴκοσι δύο ὀρθόδοξοι κληρικοὶ κατεδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ στρατοδικείου τῆς κεντρικῆς Ρωσίας εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἐκ τῶν ὁποίων δέκα ἐτυφεκίσθησαν ἀμέσως. Μεταξὺ δὲ τῶν καταδικασθέντων εἶναι ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ δύο ἄλλοι ἐπίσκοποι τῆς περιφερείας ταύτης. Τὸ δὲ κεντρικὸν συμβούλιον τῆς ὀργανώσεως τῶν ἀθέων ἐξαπέλυσεν ἔκκλησιν πρὸς ὅλας τὰς διακλαδώσεις της, ὅπως ὀργανώσουν ἐκστρατείαν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων. Ἀπὸ 15 Νοεμβρίου ἕως 9 Ἰουναρίου πρέπει, λέγει, νὰ διατρέξῃ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ρωσίας «μέγα κῦμα ἀθεΐας».

Ἀλλ' ὅπως ἦτο ἐπόμενον, καὶ οἱ ἐνταθέντες οὗτοι διωγμοὶ δὲν ἐπτόησαν τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Χριστοῦ. Αὐταὶ αἱ σοβιετικαὶ ἐφημερίδες καταγγέλλουν ὅτι ὑπάρχουν δεκάδες χιλιάδων θρησκευτικῶν σωματείων καὶ ὅτι εἰς αὐτὰ τὰ κρατικὰ ἐργοστάσια λειτουργοῦν θρησκευτικὰ κέντρα, διότι ἐργάται των θρησκεύουν. Ἡ δὲ «Πράβδα» τῆς Μόσχας, καταγγέλλουσα τοιαῦτα γεγονότα, καὶ δὴ ὅτι εἰς τὰ κρατικὰ ἐργοστάσια Κιντάνωφ τῆς Πετρουπόλεως ἀνεκαλύφθησαν χιλιάδες θρησκευτικῶν φυλλαδίων διανεμομένων εἰς τοὺς ἐργάτας, ἐξέφραζε μὲ βιαιότατα ἄρθρα τὴν ἀγανάκτησίν της, διότι ἡ προσπάθεια τῆς τονώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος διεξάγεται «κάτω ἀπὸ τὴν μύτη τῶν ἀρχῶν». Ἐπίσης ὁ σοβιετικὸς τύπος ἐκφράζει τὴν ἀγανάκτησίν του, διότι ὁλόκληρον τὴν Ρωσίαν περιτρέχουν ἄνθρωποι κηρύττοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Πρόκειται περὶ τῆς κινήσεως τῶν λεγομένων «πλανήτων χριστιανῶν», κινήσεως ὁλονὲν αὐξανομένης καὶ ἀναζωογονούσης τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα· διότι τὰ μέλη της, ἀπαρνούμενα πᾶσαν περιουσίαν καὶ προτιμῶντα τὴν πτωχείαν, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου, τρέχουν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, διὰ νὰ ἐνισχύσουν τοὺς πιστοὺς καὶ ἐπικοινωνήσουν πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ ἐπισκόπους. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συλλαμβάνονται, ἀλλ' οὐδεὶς διωγμὸς εἶναι ἱκανὸς ν' ἀναστείλῃ τὴν κίνησιν ταύτην. Ἐπίσης ἡ «Διδασκαλικὴ ἐφημερὶς» τῆς Μόσχας παραπονεῖται ὅτι καὶ διευθυνταὶ σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως δὲν ἀπεκήρυξαν τὴν θρησκείαν, καίτοι ἀνήκουν εἰς κομμουνιστικὰς ὀργανώσεις, καθ' ὃν χρόνον ἄλλοι βαπτίζουν τὰ παιδιά των καὶ προσκαλοῦν ἱερεῖς εἰς τὰ σπίτια των. Μεταξὺ δὲ τῶν μαθητῶν εἶναι ἀρκούντως διαδεδομένη ἡ πίστις καὶ ἐν γένει εἶναι στενοὶ οἱ δεσμοὶ τοῦ κλήρου πρὸς τὸν λαόν.

Καὶ τοιαῦται μὲν αἱ ὀλίγαι πληροφορίαι, ποὺ διαφεύγουν ἀπὸ τὴν χώραν ταύτην τῶν συγχρόνων διωγμῶν. Ἀλλ' οἱ ἀναγνῶσταί μας, ἂς μὴ λησμονοῦν ὅτι οἱ διωκό-

---

(Θεοφύλ.). Τοιαύτη τις περὶ Μεσσίου εἴδησις ἦτο τοσοῦτον σοβαρὰ καὶ καταπληκτική, ὥστε θὰ ἐφαίνετο μᾶλλον ἀπίθανος. Πρὸς τὴν διάθεσιν λοιπὸν τῶν ἀκροατῶν αὐτῆς φρονίμως προσαρμοζομένη ἡ γυνὴ ἐκφράζεται μετά τινος δισταγμοῦ. Ἐντεῦθεν «οὔτε ἀπεφήνατο σαφῶς, οὔτε ἐσίγησεν· ἐβούλετο γὰρ οὐκ ἐκ τῆς οἰκείας ἀποφάσεως εἰσάγειν αὐτούς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀκροάσεως τῆς ἐκείνου τῆς ψήφου ταύτης ποιῆσαι κοινωνούς» (Χρυσ.).

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, Ματθ. β' 13—23).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην ἔκδοσιν «Ζωῆς» σελ. 8.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, Γαλ. α' 11—17).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην ἔκδοσιν «Ζωῆς» σελ. 553.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Εὐαγγέλιον· δηλαδὴ χαρμόσυνον καὶ ἱερὰν ἀγγελίαν καὶ εἴδησιν ὀνομάζει σήμερον ὁ Παῦλος τὸ κήρυγμα, τὸ ὁποῖον ἐκήρυττεν αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι. Ἔλεγε καμμίαν ὑπερβολήν; Ὄχι. Τὸ κήρυγμα τῶν ἀποστόλων ἦτο πράγματι εὐαγγέλιον. Διότι τί ἐδίδασκε καὶ τί ἐγνωστοποίει εἰς τοὺς ἀνθρώπους; Τὴν σωτηρίαν καὶ ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας, ἀπὸ τὸ σκότος καὶ τὴν θλῖψιν τοῦ ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου. Τί ἄλλο ἐζήτουν καὶ οἱ ἄνθρωποι; Φορτωμένοι ἀπὸ τὸ βάρος καὶ τὴν ἐνοχὴν τῆς ἁμαρτίας, τὴν ἀπελευθέρωσίν των ἀνέμενον καὶ ἐπόθουν. Ὑπῆρχε, λοιπόν, περισσότερον χαρμόσυνος καὶ μεγάλη πληροφορία καὶ εἴδησις ἀπὸ τὸ κήρυγμα τῶν ἀποστόλων; Ἀλλ' ἦτο ἀκόμη τὸ Εὐαγγέλιον καὶ θεῖον. Διατί; Διότι δὲν τὸ ἔφεραν εἰς τὴν γῆν ἄνθρωποι· δὲν τὸ ἀπεκάλυψαν ἄγγελοι. Τὸ μετέφερεν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ εἰς τὴν Γῆν καὶ τὸ ἀπεκάλυψεν εἰς τοὺς ἀποστόλους πρῶτον, εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἔπειτα διὰ τῶν ἀποστόλων, αὐτὸς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Τὸ λέγει ὁ Παῦλος σήμερον· «Ἀδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Καὶ ἰδού· γεννᾶται ὁ Χριστός. Μέσα εἰς ἕνα ὑγρὸν καὶ ἀνήλιον σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ γίνεται ἄνθρωπος ὁ Θεὸς ὁ ἐπουράνιος. Δὲν φέρει τὰ διάσημα τῆς βασιλείας Του καὶ τῆς θεότητός Του. Παρουσιάζεται μικρός, ἀσθενὴς καὶ πτωχός, ἔρημος καὶ ἐγκαταλελειμμένος ὁ Δεσπότης τῆς κτίσεως, μὲ μορφὴν δούλου ἐν μέσῳ τῶν δούλων Του. Διὰ ποῖον λόγον; Διὰ νὰ φέρῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸν λόγον τῆς σωτηρίας. Γίνεται ἄνθρωπος διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον, νὰ συμφιλιώσῃ Θεὸν καὶ ἀνθρώπους. Ἦσαν βλάσφημοι καὶ διῶκται καὶ ὑβρισταὶ τοῦ Θεοῦ οἱ ἄνθρωποι ἕως τώρα. Ἦσαν ἐχθροὶ καὶ βέβηλοι καὶ τέκνα ὀργῆς καὶ κατάρας. Ἦσαν κατάδικοι τοῦ ᾅδου, δεσμῶται καὶ αἰχμάλωτοι τοῦ αἰωνίου θανάτου. Ἀλλὰ τώρα; Τώρα, ὁ Χριστὸς γεννᾶται καὶ ὁ Σωτὴρ ἦλθε. Τώρα οἱ χωρισμένοι ἑνώνονται· οἱ ἐχθροὶ γίνονται φίλοι· οἱ κατάδικοι ἐλευθερώνονται· ὁ ᾅδης συντρίβεται, ὁ παράδεισος ἀνοίγει· ὁ θάνατος νεκρώνεται, ἡ ζωὴ πολιτεύεται. Τώρα ὁ Θεὸς γίνεται Πατὴρ τῶν ἀνθρώπων καὶ οἱ ἄνθρωποι τέκνα τοῦ οὐρανίου Πατρός. Τώρα συγχώρησις καὶ ἄφεσις καὶ σωτηρία χαρίζεται. Τώρα οἱ πρώην βλάσφημοι καὶ διῶκται καὶ ὑβρισταὶ γίνονται ὑμνηταὶ καὶ κήρυκες τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ δοξολογοῦν καὶ κηρύττουν καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν τοῦ οὐρανίου Πατρός. Ἰδοὺ τί ἔφερε, τί ἐκήρυξε, τί μετέδωκεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν κόσμον. Ἰδοὺ τί περιεῖχε καὶ ἐδίδασκε καὶ τὸ κήρυγμα τῶν ἀποστόλων. Καὶ δὲν ἦτο λοιπὸν τὸ κήρυγμά των εὐαγγέλιον χαρμόσυνον καὶ σωτηριῶδες; Καὶ δὲν εἶχε δίκαιον ὁ Παῦλος νὰ διακηρύττῃ ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον δὲν εἶνε ἀνθρώπινον, ἀλλὰ οὐρανόπεμπτον, θεῖον, «δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ»;

2.—Ἐπέτυχεν ὅμως ὁ Χριστὸς εἰς τὸ ἔργον Του; Ἔσωσε τοὺς ἀνθρώπους; Μετέβαλεν, ἡγίασε τοὺς ἁμαρτωλούς; Μάλιστα. Ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς Αὐτόν, ὅσοι Τὸν ἠκολούθησαν, ὅσοι συνεμορφώθησαν πρὸς τὸ θέλημά Του, ὄχι ἁπλῶς ἐσώθησαν καὶ ἤλλαξαν ἐντελῶς, ἀλλ' ἔγιναν καὶ θερμοὶ ἀπόστολοι τοῦ λόγου Του καὶ τῆς θεότητός Του. Παράδειγμα ἔξοχον καὶ θαυμαστὸν εἰς ἡμᾶς εἶνε αὐτὸς ὁ Παῦλος. Τί ἦτο ὁ Παῦλος; «Βλάσφημος καὶ διώκτης καὶ ὑβριστὴς» τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ. Μένεα ἔπνεε κατὰ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ. Κατεδίωκε σκληρῶς τοὺς Χριστιανούς· ἔρριψεν εἰς τὰς φυλακὰς πολλούς, ἄλλους ὡδήγησεν εἰς τὸν θάνατον. Ὁ ἴδιος μᾶς τὸ ὁμολογεῖ σήμερον· «Ἠκούσατε τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων». Τί ἔγινεν ὅμως, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν; Ἀπόστολος καὶ κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου. Μέγας ἀπόστολος· ὁ θερμότερος κήρυξ τοῦ Χριστοῦ. «Ὅτε δὲ ηὐδόκησεν ὁ Θεός, ἐξακολουθεῖ νὰ περιγράφῃ τὴν ἐπιστροφήν του ὁ Παῦλος, ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν». Δὲν ἔσπευσε νὰ συναντήσῃ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους. Ποία ἀνάγκη ὑπῆρχε; Τὸ τί θὰ κηρύξῃ, τὸ ἐγνώριζε. Τοῦ τὸ ἀπεκάλυψεν ἀπ' εὐθείας ὁ Θεός. Ἀπῆλθε λοιπὸν εἰς τὴν Ἀραβίαν· ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Δαμασκόν. Διὰ ποῖον ἔργον; Διὰ τὸ ἔργον τοῦ Εὐαγγελίου· διὰ νὰ διδάξῃ, νὰ κηρύξῃ, νὰ ἑλκύσῃ εἰς Χριστόν. Δὲν ἐλησμόνησεν

μενοι ἐκεῖ Χριστιανοὶ εἶναι μέλη τοῦ αὐτοῦ σώματος, τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκομεν καὶ ἡμεῖς. Περὶ τοῦ σώματος δὲ τούτου λέγει ὁ θεῖος Παῦλος «εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη». Ἡ συναίσθησις δὲ ὅτι εἴμεθα μέλη Χριστοῦ, ἂς δειχθῇ μὲ τὴν συμπάθειαν τὴν κινοῦσαν εἰς θερμὴν προσευχὴν ὑπὲρ τῶν πασχόντων ἀδελφῶν.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα
πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ
Ἱπποκράτους 189
ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ (7)

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ὅμως καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἀποστόλους. Ἀργότερα τοὺς ἐπεσκέφθη. Ἤθελε νὰ τοὺς γνωρίσῃ καὶ προσωπικῶς, καὶ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μαζῇ των, ὡς Χριστιανὸς πλέον καὶ γνήσιος ἀπόστολος καὶ αὐτὸς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Καὶ ἐπεκοινώνησεν. «Ἔπειτα, μετὰ ἔτη τρία, ἀνῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε· ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον (εἶχον διασκορπισθῆ οἱ ἄλλοι διὰ τὸ κήρυγμα), εἰμὴ Ἰάκωβον τ ὸ ν ἀ δ ε λ φ ὸ ν τ ο ῦ Κ υ ρ ί ο υ». Ὁ Πέτρος εἶνε ὁ κορυφαῖος· ὁ Ἰάκωβος ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ ὁποίου τὴν μνήμην ἑορτάζομεν σήμερον. Ἀλλ' ἦτο καὶ «ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου»; Κυριολεκτικῶς, ὄχι. Διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι ἕνα μόνον υἱόν, πρωτότοκον καὶ μονογενῆ, ἐγέννησεν ἡ ἀειπάρθενος τῆς Ναζαρὲτ Κόρη. Ἀλλ' ἦτο ὁ Ἰάκωβος υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ μνήστορος τῆς παρθένου Μαρίας. Διὰ τοῦτο ἐνομίζετο καὶ ἐλέγετο «ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου». Ποία τιμὴ δι' αὐτόν!

Ἀλλὰ μόνον δι' αὐτόν; Δι' ὅλους μας τιμὴ καὶ δόξα. Διότι ὅ λ ο ι ο ἱ π ι σ τ ο ί εἴμεθα ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου. Καὶ πῶς ὄχι; Δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν δὲν ἐσαρκώθη; Δι' αὐτὸν τὸν λόγον δὲν ἔγινε νήπιον καὶ ἀνεκλίθη ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων; Ἔκαμε τὸν Πατέρα Του καὶ ἰδικόν μας Πατέρα. Διὰ νὰ μᾶς κάμῃ, νὰ μᾶς ἔχῃ, νὰ μᾶς ὁμολογῇ ἀ δ ε λ φ ο ύ ς Του. Καὶ μᾶς ὁμολογεῖ. Καταδέχεται ἡμᾶς τοὺς μικρούς, τοὺς εὐτελεῖς, τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους, νὰ μᾶς ἔχῃ καὶ ὀνομάζῃ ἀδελφούς Του. Πόσον μεγάλη εἶνε ἡ μακροθυμία τῆς ἀγάπης Του! Ἂς μὴ ἐπαναπαυθῶμεν ὅμως εἰς τὴν ἀγαθότητά Του. Ἂς φροντίσωμεν νὰ γίνωμεν καὶ ἄ ξ ι ο ι ἀδελφοί Του. Βλέπετε; Ὁ πρωτότοκος ἀδελφός μας γεννᾶται ταπεινός, πτωχός, ἀφανής. Θέλει νὰ κτυπήσῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἀλαζονείαν τῆς κοσμικῆς ζωῆς. Γεννᾶται εἰς ἕνα σταῦλον ἀκάθαρτον ὁ καθαρώτατος Θεός. Καὶ ζητεῖ νὰ καθαρίσῃ τὴν ἀκάθαρτον ψυχήν μας. Διότι δὲν συμβιβάζεται ὁ Χριστὸς μὲ τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ δὲν ἐπιτρέπονται ὑπερήφανοι σκέψεις καὶ ἀκάθαρτα αἰσθήματα καὶ ἁμαρτωλαὶ πράξεις εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Κυρίου. Ἂν θὰ εἴμεθα ἀδελφοί Του, πρέπει νὰ εἴμεθα. Μᾶς ἔκαμε τὴν χάριν. Ἂς τὴν ἐκτιμήσωμεν· ἂς καθαρίσωμεν τὰς ψυχάς μας· ἂς ἀποστραφῶμεν τὴν ἀλαζονείαν τοῦ βίου· ἂς μισήσωμεν τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας. Μᾶς θέλει καθαροὺς, ταπεινοὺς, ἡγιασμένους ἀδελφοὺς Του ὁ Χριστός, διὰ νὰ ὁμοιάζωμεν πρὸς Αὐτόν. Ἂς γίνωμεν ὅπως μᾶς θέλει. Καὶ τότε, θὰ μᾶς πληροφορῇ ἡ συνείδησις ὅτι ὄντως εἴμεθα ἀδελφοί Του. Τότε θὰ εἶνε τιμὴ καὶ δόξα δι' ἡμᾶς ὁ Χριστός, ὁ πρωτότοκος ἀδελφός μας. Τότε θὰ εἴμεθα γνήσια τέκνα τοῦ οὐρανίου Πατρός, τοῦ Πατρός Του, καὶ «κληρονόμοι Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ» εἰς τὴν βασιλείαν Του τὴν ἐπουράνιον.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

	Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἔσωτ.
Ἀρχιμ. † **Διον. Φαραζουλῆ.** Ρ ή μ α τ α Ζ ω ῆ ς, σελίδες μικραὶ 206. Αἱ ὡραῖαι αὐταὶ μελέται ἀναπτύσσουν καὶ ἀποδίδουν μὲ πολλὴν χάριν καὶ ζωηρότητα διδασκαλίας καὶ λόγους, τοὺς ὁποίους ἐλάλησεν ὁ Κύριος, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς, ἢ ἄλλοι θεόπνευστοι συγγραφεῖς τῆς ἁγίας Γραφῆς. Ἑκάστη μελέτη καταλήγει εἰς προσευχήν.		
ἄδετα	5	6
πανόδετα	15	7

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

Τοὺς καλοὺς γονεῖς του δὲν τοὺς λησμονεῖ βέβαια κανένα παιδί. Περισσότερο ὅμως τοὺς θυμᾶται, ὅταν ἔχῃ κάποια ἀνάγκη. Ἐὰν πεινᾶτε, θὰ ζητήσετε ψωμὶ καὶ φαγητὸ ἀπὸ τὴ μητέρα σας ἢ τὸν πατέρα σας. Ἐὰν δυσκολεύεσθε νὰ καταλάβετε ἕνα μάθημα ἢ ἕνα πρόβλημα τῆς Ἀριθμητικῆς, καὶ ἔχετε πατέρα γραμματισμένον, θὰ καταφύγετε σ' αὐτὸν καὶ θὰ τὸν συμβουλευθῆτε. Ἐὰν εὑρεθῆτε σὲ ἕναν κίνδυνο, ἀμέσως θὰ φωνάξετε τὴ μητέρα σας ἢ τὸν πατέρα σας. Καὶ ὅ,τι καὶ ἂν χρειασθῆτε, σ' αὐτοὺς θὰ καταφύγετε. Διότι ξεύρετε καλὰ ὅτι σᾶς ἀγαποῦν οἱ γονεῖς σας καὶ δὲν θὰ ἀρνηθοῦν νὰ σᾶς δώσουν ὅ,τι καλὸ ζητᾶτε.

Καὶ ὅταν κάμετε μία παρεκτροπὴ καὶ καταλαβαίνετε ὅτι οἱ γονεῖς σας εἶνε δυσηρεστημένοι μαζῇ σας καὶ λυπημένοι, θέλετε βέβαια νὰ τοὺς δώσετε μία ἐξήγησι καὶ νὰ τοὺς ζητήσετε συγχώρησι διὰ τὸ σφάλμα σας, διὰ νὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν ἡ ἀγάπη μεταξύ σας. Καὶ ἅμα βλέπετε ὅτι οἱ γονεῖς σας δείχνουν μεγάλη ἀγάπη καὶ σᾶς περιποιοῦνται καὶ σᾶς δίνουν διάφορα δῶρα, πιστεύω ὅτι θὰ αἰσθάνεσθε καὶ σεῖς περισσότερη ἀγάπη σ' αὐτοὺς καὶ θὰ θέλετε νὰ τοὺς εὐχαριστήσετε.

Σκεφθῆτε λοιπὸν τώρα καὶ τὸ μεγάλο πατέρα ὅλου τοῦ κόσμου, τὸν ἀγαθὸν Θεόν. Σκεφθῆτε πόσο μᾶς ἀγαπᾷ ὅλους καὶ πόσα ἀγαθὰ εἶνε ἕτοιμος νὰ μᾶς δώσῃ, ὅταν προσευχώμεθα τακτικά, μὲ πίστι καὶ μὲ ἀγάπη. Ὁ Θεὸς εὐχαριστεῖται νὰ τοῦ ζητοῦμε τὰ ἀγαθά Του. Τοῦ ἀρέσει πολὺ νὰ ἀκούῃ τῆς προσευχαῖς μας. Καὶ εἶνε πρόθυμος νὰ μᾶς δίνῃ ὅ,τι καλὸ θὰ τοῦ ζητήσουμε. Ἐὰν τοῦ ζητᾶμε τὰ ἀγαθά Του, δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ παραπονεμένους. Ἐὰν τὸν εὐχαριστοῦμε στὴν προσευχήν μας διὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ μᾶς ἔδωκε ἕως τώρα, δέχεται τὴν εὐγνωμοσύνη μας καὶ μᾶς ἀγαπᾷ ἀκόμη περισσότερο. Ἐὰν τοῦ ζητοῦμε νὰ συγχωρήσῃ τῆς ἁμαρτίαις μας, βλέπει μὲ ἐπιείκεια. Καὶ εἶνε ἕτοιμος νὰ λησμονήσῃ ὅλαις τῆς παρεκτροπαῖς μας, ὅταν ἰδῇ ὅτι πράγματι ἀλλάζουμε γνώμη καὶ διορθώνουμε τὴ διαγωγή μας. Ἐὰν τὸν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς βοηθήσῃ, διὰ νὰ ἀποφεύγουμε κάθε ἁμαρτία, μᾶς δίνει πλούσια τὴ βοήθειά του. Ἐάν, πάλι, τοῦ ζητοῦμε νὰ μᾶς φωτίζῃ στὰ μαθήματα ἢ νὰ μᾶς φυλάττῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνο ἢ νὰ μᾶς χαρίζῃ τοὺς γονεῖς μας, τὴν ὑγεία μας, τὴν τροφή μας, χωρὶς ἄλλο θὰ προσέξῃ μὲ ἀγάπη τὴν προσευχή μας καὶ θὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἀπάντησι· δηλαδή, θὰ μᾶς χαρίσῃ ὅ,τι καλὸ τοῦ ζητᾶμε. Ὦ, εἶνε ἀμέτρητα τὰ δῶρα τῆς προσευχῆς. Ἐὰν τὸ καταλάβετε καλὰ αὐτό, παιδιά, βεβαίως δὲν θὰ σᾶς ἀρέσῃ τίποτε ἄλλο τόσον πολύ, ὅσον τὸ νὰ προσεύχεσθε καὶ νὰ ὁμιλῆτε μὲ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα μας.

Θέλετε καὶ κανένα παράδειγμα, διὰ νὰ ἰδῆτε πόσα καλὰ μᾶς φέρνει ἡ προσευχή; Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐδῶ στὰς Ἀθήνας ἕνα φτωχὸ ξυπόλυτο παιδάκι ἐστέκετο μία ἡμέρα στὴν ὁδὸν Σταδίου ἔξω ἀπὸ ἕνα μεγάλο κατάστημα καὶ ἐκύτταζε στὴ βιτρίνα τὰ ὡραῖα παιδιάτικα ὑποδήματα ποὺ ἐπωλοῦσε τὸ κατάστημα. Πόσο ἤθελε νὰ εἶχε καὶ αὐτὸ ἕνα ζευγάρι ἀπ' αὐτὰ τὰ ὑποδήματα! Τὴ στιγμὴ λοιπὸν ἐκείνη εἶπε μέσα του μὲ παράπονο μία μικρὴ προσευχή.

—Θεέ μου, δός μου κ' ἐμένα ἕνα ζευγάρι παπούτσια.

Φαίνεται ὅτι τὰ λόγια αὐτὰ τὰ εἶπε μὲ τόση πίστι, ὥστε ἀμέσως ὁ Θεὸς ἄκουσε τὴν προσευχή του καὶ τοῦ ἔκαμε τὴ χάρι. Διότι, νά, παρουσιάζεται μία ἄγνωστη καλοντυμένη κυρία καὶ ἐρωτᾷ τὸν μικρόν.

—Τί κυττάζεις αὐτοῦ, μικρέ;

Ὁ μικρὸς δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλὰ μόνον ἔδειξε μὲ τὸ χέρι τὰ ὡραῖα ὑποδήματα καὶ ἔπειτα ἔδειξε τὰ γυμνά του πόδια. Ἡ κυρία ἐκατάλαβε.

—Ἔλα μαζί μου, τοῦ λέγει.

Μπαίνει στὸ κατάστημα μαζῆ μὲ τὸν μικρὸν καὶ τοῦ ἀγοράζει ὄχι μόνον ὑποδήματα, ἀλλὰ καὶ κάλτσαις. Σὲ λίγο ὁ μικρὸς ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ κατάστημα χαρούμενος καὶ εὐτυχισμένος. Ἡ προσευχή του εἶχε θαυματουργήσει.

Ἄλλοτε, μία νύχτα ἀργὰ ἕνα παιδὶ ἐκάθητο σὲ μία σκοτεινὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου καὶ ἔκλαιγε. Μέσα στὰ κλάμματα ἀνακάτευε καὶ μερικὰ λόγια προσευχῆς. Ἕνας κύριος ἐπερνοῦσε τὴν ὥρα ἐκείνη. Σταματᾷ καὶ ἐρωτᾷ τὸν μικρὸν διατί κλαίει. Καὶ ἐκεῖνος ἀπήντησε κλαίοντας.

—Δὲν εὑρῆκα δουλειὰ σήμερα καὶ δὲν ἔχουμε στὸ σπίτι μας ψωμί.....!

Ὁ ἄγνωστος κύριος ἐπῆρε τὸν μικρὸν καὶ ἐπῆγαν σ' ἕνα ἀρτοπωλεῖον· τοῦ ἀγόρασε ἕνα ψωμὶ καὶ τοῦ τὸ ἔδωκε. Ὁ μικρὸς ἔφυγε γελαστὸς καὶ χαρούμενος. Τὰ λόγια τῆς προσευχῆς του δὲν ἐπῆγαν χαμένα. Ὁ μεγάλος Πατέρας ἐφρόντισε καὶ δι' αὐτὸν καὶ ἐφώτισε τὸν ἄγνωστον κύριον νὰ φανῆ εὐεργετικός. Πόσα τέτοια θαύματα γίνονται κάθε ἡμέρα!

Δι' αὐτό, παιδιά, μάθετε ν' ἀγαπᾶτε τὴν προσευχή. Μάθετε νὰ παρακαλῆτε πάντοτε τὸν ἀγαθὸν Θεὸν μὲ τὴν καρδιά σας. Καὶ θὰ ἰδῆτε τότε ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε πολὺ κοντά μας, ὅτι μᾶς βλέπει καὶ ἀκούει τῆς προσευχαῖς μας, καὶ ὅτι εἶνε ἕτοιμος νὰ ἀπαντήσῃ στὴν προσευχή μας μὲ τὰς εὐεργεσίαις Του καὶ τὰ πλούσια δῶρά Του.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

—Διατί; Σὺ εἶσαι πανίσχυρος.

—Δὲν ἠμπορῶ νὰ δώσω εἰς ἐκείνους ἐλευθερίαν, διότι ὁ νόμος εἶναι ἰσχυρότερος ἀπὸ ἐμέ. Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ στείλω πάλιν πρὸς αὐτούς, διότι ἡ ἀγάπη μου πρὸς σὲ εἶναι ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ σὲ ἐξυπηρετήσω.

Ἡ Μερκία ὠτισθοχώρησεν ἀκόμη περισσότερον. Τὰ μάτια τοῦ Μάρκου ἔλαμπαν ἀπὸ τὸ κρασὶ καὶ τὸ πάθος. Εὑρίσκετο μόνη μὲ τὸν ἀπόλυτον κύριον τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ζωῆς της. Ὥρμισε νὰ τρομάζῃ διὰ τὰς συνεπείας τῆς παρουσίας της εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ἡ Μερκία ᾐσθάνθη βαθεῖαν λύπην νὰ τῆς σφίγγῃ τὴν καρδίαν, ὅταν ἀνεμέτρησε τὴν κατάπτωσιν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Μία δύναμις τὴν ἐξωθοῦσε νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Νομάρχου. Εἶπε λοιπὸν μὲ μεγάλην σοβαρότητα:

—Κύριε, εἶμαι δεσμῶτις τοῦ νόμου. Ἂν κατεπάτησα τὸν νόμον, τιμωρήσατέ με. Ἐδιδάχθην νὰ ὑποφέρω ἀγογγύστως.

—Νὰ τιμωρήσω σέ; ἐπανέλαβεν ἐκεῖνος. Νὰ ὑποφέρῃς; Οὐδέποτε θὰ σὲ ἔκαμνα νὰ ὑποφέρῃς οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον.

Καὶ πάλιν τὴν ἐπλησίασε περισσότερον, προσπαθῶν νὰ πιάσῃ τὸ χέρι της. Ἡ Μερκία τὸν ἀπέφυγε μὲ ἠρεμίαν.

Ὁ Μᾶρκος ἐδάγκασε τὰ χείλη του ἀπὸ θυμόν. Τί ἦτο αὐτὴ ἡ κόρη, ποὺ τὸν ἀπέκρουε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Αἱ κολακεῖαί του, αἱ τόσον ἐπιζητούμεναι ἀπὸ ἄλλας γυναῖκας, νὰ ἀπορρίπτωνται ἀπὸ τὴν παράδοξον αὐτὴν κόρην σχεδὸν μὲ φρίκην; Συνεκράτησεν αἴσθημα μίσους καὶ ἠρώτησε:

—Καὶ σὺ δὲν ἔχεις κανένα σεβασμὸν πρὸς ἐμέ;

—Πῶς ἠμπορῶ νὰ σέβωμαι ἕνα, ὁ ὁποῖος δὲν σέβεται τὸν ἑαυτόν του, ἦτο ἡ εὐγενὴς μομφή.

—Ὥστε ἐγὼ δὲν σέβομαι τὸν ἑαυτόν μου; ἠρώτησεν ὁ Μᾶρκος.

—Κανένας ἄνδρας δὲν σέβεται τὸν ἑαυτόν του, ὅταν δὲν σέβεται τὴν τιμὴν τῆς γυναίκας. Διότι ὁ διδάσκαλος εἶπεν, ὅτι ἡ γυναῖκα εἶνε μέλος ἰδικόν του καὶ διὰ τοῦτο ἀξία σεβασμοῦ ἀπὸ τὸν ἄνδρα.

Ἡ Μερκία ἐπρόφερε τὰς λέξεις αὐτὰς μὲ τόσον σταθερὰν ἀλλὰ καὶ γλυκεῖαν ἀξιοπρέπειαν καὶ μὲ τόσην πεποίθησιν, ὥστε ὁ Μᾶρκος ἐστάθη καὶ τὴν παρετήρει μὲ θαυμασμόν. Ποτὲ ἄλλοτε γυναῖκα δὲν τοῦ εἶχεν ὁμιλήσει μὲ τὸν τρόπον αὐτόν. Εὑρίσκετο εἰς πρωτοφανῆ ἀμηχανίαν. Αὐτὸς συνεκέντρωνεν ὅλην τὴν ἰσχὺν τῆς θέσεώς του καὶ τὴν ἀνδρικὴν δύναμιν τῆς θελήσεώς του. Καὶ ὅμως ἡ φυσικῶς ἀδύνατος ἐκείνη κόρη, μόνη, φαινομενικῶς ἀπροστάτευτος, τὸν ἐξουσίαζε καὶ τὸν ἤλεγχε. Ναί, καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του, ἐχαλάρωνε τὸ κακὸν καὶ ἐνίσχυε τὸ ἀγαθὸν ἐντὸς τῆς ψυχῆς του. Χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ὑπετάχθη εἰς τὴν ἀρετήν της καὶ ἀνεγνώρισε τὴν καλωσύνην της.

—Ἀ! Ἐλαχίστας γυναῖκας συνήντησα σᾶν ἐσέ, κυρία.

Μὲ χαμηλὴν ἀλλὰ σταθερὰν φωνὴν ἐδόθη ἡ ἀπάντησις.

—Αἱ γυναῖκες συχνότατα εἶνε, ὅπως οἱ ἄνδρες τὸς θέλουν νὰ εἶνε. Ποῖος ἄνδρας ἐπιθυμεῖ νὰ εἶνε ἐνάρετος μία γυναῖκα, ἐκτὸς ἂν εἶνε σύζυγός του;

—Ἐνάρετος; εἶπε γελῶν ὁ Μᾶρκος. Καλόν, δίκαιον, ἄδικον, ἀρετή, κακία, καλωσύνη, ἁμαρτία, τί εἶνε αὐτά; Εἶνε ἐκδηλώσεις συνηθειῶν καὶ περιστάσεων. Ἕνας κυκεὼν ἀντιθέσεων, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι βαδίζομεν τυφλῶς ψηλαφοῦντες καὶ ἀναζητοῦντες νὰ συλλάβωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ, τὴν εὐτυχίαν. Ἀ! ἡ εὐτυχία εἶνε κάτι σπάνιον, κυρία, σπανιώτατον. Εἶνε ἕνα πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον σπανίως εὑρίσκεται, ὅταν ἀναζητῆται. Ἂν λοιπὸν παρουσιασθῇ εἰς τὸν δρόμον μου ἀπρόσκλητον, διατί νὰ τὸ ἀπορρίψω;

Μὲ ἰσχυρὰν πεποίθησιν ἡ κόρη ἀπήντησεν, εὐγενῶς·

—Ἡ εὐτυχία σπανίως εὑρίσκεται, διότι οἱ ἄνθρωποι ζητοῦν νὰ τὴν εὕρουν εἰς τὰς ἀπολαύσεις. Ἀπολαύσεις καὶ εὐτυχία δὲν συμβιβάζονται. Αἱ ἀπολαύσεις εἶνε συνήθως τοῦ κόσμου τούτου. Ἀλλ' ἡ πραγματικὴ εὐτυχία προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεόν.

—Ποῖον Θεὸν ἐννοεῖτε;

—Τὸν μόνον Θεόν, τὸν Αἰώνιον.

—Τοιούτους θεωροῦμεν ὅλους τοὺς θεούς. Δὲν εἶνε ὅλοι ἀθάνατοι;

—Δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι Θεοὶ πλὴν Ἑνός.

—Διὰ νὰ ὁμολογῆς τοῦτο, παραδέχεσαι ὅτι εἶσαι Χριστιανή.

Ἡ Μερκία ἔμεινε σιωπηλὴ καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ Μᾶρκος ἐξηκολούθησε:

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Πλησιέστερον πρὸς τὸν Χριστὸν τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ παροῦσα ἑβδομὰς πρέπει νὰ συμπληρώσῃ ὅλας τὰς προμηθείας ἐκείνας, τὰς ὁποίας μακροχρόνια ἔθιμα κατέστησαν ἀπαραιτήτους διὰ τὴν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ προσεχοῦς Σαββάτου. Πόσαι, λοιπόν, οἰκογένειαι θὰ ἔφριτταν, ἐὰν ἦσαν ὑποχρεωμέναι ν' ἀλλάξουν κατὰ τὰ Χριστούγεννα τὴν θέσιν των μὲ μίαν οἰκογένειαν πτωχήν! ἐὰν ἔφθαναν εἰς τὰ Χριστούγεννα χωρὶς χριστουγεννιάτικα φαγητά, χωρὶς τὸ κατάλληλον καὶ θερμὸν σπιτάκι, χωρὶς τὰ εὐπρεπῆ φορεματάκια τῶν παιδιῶν, χωρὶς δῶρα καὶ παιγνίδια, ποὺ ἀποτελοῦν κεφάλαιον μεγάλης χαρᾶς δι' αὐτά!

Καὶ ὅμως, ὅσοι ἔχουν πραγματικὴν σχέσιν μὲ Ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου τὴν γέννησιν θέλουν νὰ ἑορτάσουν μὲ οἰκογενειακὴν χαράν, πρέπει νὰ μεταφερθοῦν μὲ τὴν φαντασίαν των εἰς τὴν θέσιν μυριάδων πτωχῶν, ποὺ δὲν ἠμποροῦν, λόγῳ τῆς πτωχείας των, νὰ ξεχωρίσουν τὰ Χριστούγεννα ἀπὸ τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς πικρᾶς ζωῆς των. Καὶ τότε θὰ ἐννοήσουν τὴν βαθεῖαν σημασίαν τοῦ χρυσοῦ κανόνος, τὸν ὁποῖον διεκήρυξεν ὁ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσας Κύριος: «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως». Μὲ ὅσην εὐσπλαγχνίαν καὶ φιλαλληλίαν καὶ ἀγάπην θὰ ἤθελες νὰ σοῦ φερθοῦν οἱ πλούσιοι καὶ εὔποροι κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων, ἐὰν ἦσο εἰς τὴν θέσιν τῶν σημερινῶν πτωχῶν, νὰ φερθῇς τώρα καὶ σὺ πρὸς τοὺς πτωχούς. Ὅσον θὰ ἤθελες νὰ κάμουν εἰς σὲ καὶ τὰ παιδιά σου νὰ λησμονήσετε κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὴν στέρησίν σας, κάμε καὶ σὺ εἰς τοὺς πτωχούς. Ὅ,τι θὰ ἤθελες νὰ σοῦ δώσουν καὶ ὅπως θὰ ἤθελες νὰ σοῦ τὸ δώσουν, δόσε το καὶ σύ. Καὶ τότε νὰ εἶσαι βέβαιος, ὅτι ὄχι μόνον δὲν θὰ ὀλιγοστεύσουν τὰ ἰδικά σου ἀγαθὰ καὶ ἡ ἰδική σου χαρά, ἀλλὰ θὰ προσθέσῃς πολὺ βαθυτέραν ἱκανοποίησιν καὶ θὰ πλησιάσῃς πολὺ περισσότερον πρὸς τὸν Χριστὸν τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς φιλανθρωπίας.

Τὸ ζήτημα τῆς φιλανθρωπίας τὸ ἐτοποθέτησεν εἰς τὴν μόνην ὀρθὴν θέσιν του ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας. Ὁμιλῶν ἐσχάτως περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους λαμβανομένης κοινωνικῆς προνοίας, εἶπεν ὅτι αὕτη εἶναι ἀμυντικὴ κατὰ τῶν κοινωνικῶν ἀνατροπέων. Ἀλλ' ἐτόνισεν ὅτι «ὑπὲρ τὴν ὑλιστικὴν αὐτὴν ἄποψιν μία ἠθικὴ κοινωνία, ὅπως ἡ ἑλληνική, πρέπει νὰ κινηθῇ καὶ ἀπὸ βαθύτερα καὶ εὐγενέστερα ἐλατήρια. Διότι τὸ πνεῦμα τῆς κοινωνικῆς ἀντιλήψεως δὲν πρέπει νὰ προέρχεται μόνον ἀπὸ τὸ ὑλικὸν συμφέρον μιᾶς τάξεως, οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ περιορισθῇ ἐκεῖ. Διότι ἐφ' ὅσον εἶναι πνεῦμα ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων, εἶναι πνεῦμα ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς προαγωγῆς τοῦ Ἔθνους, μέρος τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦσι καὶ αἱ πάσχουσαι τάξεις, ὁ πόνος τῶν ὁποίων δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ συγκινῇ τὴν ψυχὴν μιᾶς πολιτισμένης καὶ χριστιανικῆς Κοινωνίας». Καὶ προσέθεσε· «Δὲν ἀρκοῦν τὰ ὑλικὰ μέσα καὶ τὰ πεζὰ συνθήματα· μᾶς χρειάζεται γενικὴ ἐπιστράτευσις τῶν ψυχῶν, ἡ ὁποία εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοιούτου ἔργου κατ' ἐξοχὴν ψυχικοῦ.... Ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν ἐκήρυξε μὲ τὸ μέτωπο καθημαγμένο καὶ τὸ σῶμα καθηλωμένο ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὁ Θεάνθρωπος, ἐν ὀνόματι τῆς ὑπερτάτης ἱκανοποιήσεως ἡ ὁποία πλημμυρίζει τὴν καρδιὰ ὅταν ἐκπληρῶμεν τὸ καθῆκον τῆς βοηθείας τοῦ πάσχοντος πλησίον, ζητοῦμεν τὸν συναγερμὸν τῶν δυναμένων Ἑλλήνων ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων Ἑλλήνων».

Ἡ πηγή, λοιπόν, τῆς φιλανθρωπίας εἶναι ἡ ἀγάπη, ποὺ θησαυρίζεται εἰς τὴν ψυχήν, ὅταν αὐτὴ συνδεθῇ μὲ τὸν ἐξ ἀγάπης πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ σταυροῦ θυσιασθέντα Σωτῆρα.

«Πλούσιοι ἐπτώχευσαν.....».

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρέχοντος αἰῶνος ὁ ἀμερικανὸς «βασιλεὺς τῶν σιδηροδρόμων» Ἐδουάρδος Ἑρρίκος Χάριμαν ἐθεωρεῖτο ἕνας ἀπὸ τοὺς πλουσιωτέρους ἀνθρώπους, διότι ἡ περιουσία του ὑπερέβαινε τὰ 100 ἑκατομμύρια δολλαρίων. Τὴν περιουσίαν ταύτην ἐκληρονόμησεν ὁ μονογενὴς υἱός του Ἰωσὴφ Ράϊτ Χάριμαν, ὁ ὁποῖος πρὸς ἐπαύξησιν αὐτῆς ἴδρυσε καὶ τραπέζας. Ἀλλὰ κατὰ τὴν χρηματιστηριακὴν κρίσιν τοῦ 1929, ὄχι μόνον ἔχασε τὴν τεραστίαν περιουσίαν του, ἀλλὰ καὶ συνελήφθη, ὡς διαθέσας τὰς καταθέσεις τῶν πελατῶν τῆς τραπέζης του, καὶ κατεδικάσθη εἰς 4½ ἔτων φυλακισιν.

Τώρα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰς φυλακὰς ἐντελῶς πλέον ἄπορος καὶ γέρων ἐβδομηκοντούτης, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτὴν ἠναγκάσθη ν' ἀναλάβῃ ἐργασίαν ὡς κηπουρὸς διὰ νὰ ἐξοικονομῇ τὸν ἄρτον του. Κηπουρὸς δὲ πλησίον μιᾶς μεγαλοπρεποῦς ἐπαύλεως, ἡ ὁποία ἄλλοτε ἦτο ἰδική του καὶ διὰ τὴν ἐπίπλωσιν τῆς ὁποίας εἶχε δαπανήσει μεγάλα ποσά!

Πᾶσα, λοιπόν, ἐποχὴ ἔχει νὰ παρουσιάσῃ πλεῖστα γεγονότα, ποὺ ἐπιμαρτυροῦν τὰ πρὸ χιλιάδων ἐτῶν γραμμένα ὑπὸ τοῦ Πνεύματος λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς: «Ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ, οὗτος πεσεῖται. Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».

Ἡ ἀσφαλὴς βάσις.

Συγνὰ ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Ροῦσβελτ ἐπιλαμβάνεται εὐκαιριῶν, διὰ νὰ διακηρύξῃ τὴν ἀνάγκην τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ ἀποκτηθῇ οὕτω ἡ ἀσφαλὴς βάσις καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν λαῶν, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ στηριχθοῦν αἱ περὶ εἰρήνης συνθῆκαί των.

«Ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κόσμου εἰς μίαν σταθερὰν εἰρήνην—ἔλεγε πρό τινος—δὲν θὰ εἶναι ποτε τελεία, ἐὰν δὲν βασιζώμεθα ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ χαρακτῆρος. Ἅπασαι αἱ προσπάθειαι διὰ νὰ ἀπαρνηθῇ ὁ κόσμος τὸν Θεὸν ἐνανάγησαν καὶ θὰ ναναγοῦν πάντοτε. Εἰς τὴν χώραν μας κάθε πολίτης ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' αὕτη προϋποθέτει τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Μὲ τὴν πίστιν ταύτην ἡμεῖς θὰ εἴμεθα φρουροὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἄλλων λαῶν».

Ἡ Ἐπιστήμη καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ ὀφθαλμοί.

Συνεχίζομεν καὶ εἰς τὸ παρὸν τὰς περικοπὰς τῆς διαλέξεως τοῦ Γερμανοῦ καθηγητοῦ τῆς Φυσικῆς καὶ διευθυντοῦ τοῦ φυσικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Φρειβούργης Γουστάβου Μί, ἡ ὁποία τόσον ζωηρὰν ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς τὴν Γερμανίαν, ὥστε ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἐκυκλοφόρησε καὶ εἰς δευτέραν ἔκδοσιν. Εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον, ποὺ δημοσιεύομεν ἀπὸ τὸ φύλλον τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος περὶ τοῦ «ἀδιορομετρήτου βάθους θαύματος», ὁπλαδὴ περὶ τῆς εἰς τὸν κόσμον ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ, συνεχίζει:

Δυστυχῶς αἱ μεγάλαι πρόοδοι, τὰς ὁποίας ἐπέτυχεν ἡ νεωτέρα Φυσική, πρὸ πάντων εἰς τὰς τεχνικὰς ἐφαρμογὰς τῆς ἐπιστήμης, συνετέλεσε συγχρόνως, ὥστε πολλοὶ ἄνθρωποι νὰ πάθουν τυφλωσιν τῶν ἐσωτερικῶν των ὀφθαλμῶν. Εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς αἱ ἐπιτυχίαι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς παρεστάθησαν ὡς πολὺ σημαντικαὶ καὶ σπουδαῖαι, περισσότερον ἀπὸ τὰ ἐσωτερικὰ προσωπικὰ συμβεβηκότα. Αὐτοὶ εἰς τὰ Εὐαγγέλια δὲν ζητοῦν τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ περιορίζονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τῶν περιγραφομένων γεγονότων. Καὶ τότε ἐξάγουν τὴν κρίσιν, ὅτι αἱ ἁπλοῖαι αὗται διηγήσεις εἶναι ἴσως κάπως κατάλληλοι διὰ τὰ παιδιά, ὄχι ὅμως καὶ διὰ τοὺς μορφωμένους ἀπὸ φυσικοεπιστημονικῆς ἀπόψεως ἀνθρώπους. Βλέπομεν, λοιπόν, ἐνταῦθα ἐπιβεβαιουμένην τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνήκει μόνον εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶναι πτωχοὶ τῷ πνεύματι. Εἰς τοὺς ὑπερηφάνους διὰ τὴν διανοητικήν των μόρφωσιν ἀνθρώπους ὁ Θεὸς κρύπτεται ὀπίσω ἀπὸ τὴν φαινομένην μωρίαν καὶ τὴν παιδικὴν ἀφέλειαν τῶν εὐαγγελικῶν διηγήσεων. Ὁ Χριστὸς λέγει: Ἐξομολογοῦμαί σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις».

Οὐχί, λοιπόν, ἡ ἐπιστήμη καθ' ἑαυτήν, ἀλλ' ἡ ὑπερηφάνεια τυφλώνει τὰ ἐσωτερικὰ μάτια, διὰ νὰ μὴ βλέπουν τὸ φῶς τῆς ἀληθείας.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 26 Δεκεμβρίου θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Τριάδος (Πειραιῶς) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Ἁγίας Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου. Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Πέτρος Χριστοδουλιᾶς κατὰ τὴν θ. Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5 ὁ κ. Ἀριστοτ. Παπαγικολάου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Ἀχιλλεὺς Παπαθανασόπουλος ἐν Ξάνθῃ· Γεώρ. Δημόπουλος ἐν Θεσσαλονίκῃ· Δημ. Παπαδημητρίου ἐν Χίῳ· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Χανίοις· Περικλ. Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· ἱεροδ. Κωνστ. Χρόνης ἐν Ἡρακλείῳ· Δημ. Ρέβελας ἐν Ἰωαννίνοις· Ἀντών. Λαζαρίδης ἐν Ἀγρινίῳ· Γεώργ. Κρούσκας ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ καὶ Χρ. Παπαγιάννης ἐν Λάρνακι (Κύπρου).

Τύποις "ΖΩΗΣ,,—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι